

Asia: VN/14172/2020

Arviomuistio tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun direktiivin 2008/96/EY muuttamista koskevan direktiivin (EU) 2019/1936 implementoinnista ja kansallisen lainsäädännön muutostarpeista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriö

PL 31

00023 Valtioneuvosto

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 4.6.2020

Arviomuistio tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun direktiivin 2008/96/EY muuttamista koskevan direktiivin (EU) 2019/1936 implementoinnista ja kansallisen lainsäädännön muutostarpeista

Liikenne- ja viestintäministeriössä on keväällä 2020 aloitettu arviointityö tieturvallisuus-direktiivin kansallisesta täytäntöönpanosta sekä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muista muutostarpeista. Arviointityön pohjalta on laadittu lausuttavana oleva arviomuistio, jossa käsitellään tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun direktiivin 2008/96/EY muuttamista koskevasta direktiivin (EU) 2019/1936 implementointia. Väylävirasto esittää lausuntonaan seuraavaa:

Väylävirasto katsoo, että direktiivin edellyttämät toimenpiteet edistävät osaltaan liikenneturvallisuutta riippumatta siitä, mihin arviomuistiossa esitettyyn soveltamisalaa koskevaan

vaihtoehtoon kansallisessa täytäntöönpanossa päädytään. Liikenneturvallisuuden näkökulmasta direktiivin edellyttämät muutokset ovat kannatettavia ja ne edistävät osaltaan EU:n ja Suomen liikenneturvallisuustavoitteisiin pääsemistä.

Direktiivin edellyttämät toimenpiteet nostavat soveltamisalan laajuudesta riippuen myös tieinfrastruktuurin investointi- ja kunnossapitokustannuksia, mutta yksittäisten uusien menettelyiden osalta vaikutusten ei ole ennalta arvioiden katsottu olevan tienpitäjän näkökulmasta merkittäviä. Liikenneturvallisuuden parantuminen riippuu kuitenkin verkolla toteuttavista konkreettisista toimenpiteistä, jotka ovat sidoksissa tienpidon rahoitustasoon sekä siihen, miten direktiivin edellyttämien toimenpiteiden tuottama tieto huomioidaan hankkeiden valinnassa ja rahoituksessa. Tienpidon rahoitustasolla (käynnistyvien hankkeiden määrä) on vaikutusta myös suunnitelmien tieturvallisuusarviointien vaatimiin resurssitarpeisiin ja kustannuksiin, mistä johtuen yksityiskohtaisemman vaikutusarvioinnin laatiminen edellyttäisi verkollisen soveltamisalan lisäksi tienpidon rahoitustason tarkastelua myös pidemmällä aikavälillä.

Kansallisessa täytäntöönpanossa Väylävirasto puoltaa ensisijaisesti ratkaisua, jossa huomioitaisiin mahdollisuus toteuttaa toimenpiteitä vastuuviranomaisten toimesta myös hyvinä käytänteinä ilman lakiin perustuvaa velvoitetta. Edellä mainittu huomioiden arviomuistiossa esitetystä vaihtoehdoista ve3 (TEN-T-verkon tiet, TEN-T-teiden ulkopuoliset moottoritiet (50 km) sekä pääväyläasetuksen mukainen verkko) olisi tarkoituksenmukainen lähtökohta kansalliselle soveltamisalamäärittelylle. Näin ollen direktiivin kansallinen soveltamisala määräytyisi osittain pääväyläasetuksen nykyisen ja mahdollisesti myös muuttuvan laajuuden perusteella. Tienpitäjällä on lisäksi vastuullaan myös verkon osia, jotka eivät kuulu päätieverkkoon, vaikka ne voivatkin olla liikenteellisesti merkittäviä. Kaupunkien sisäisiä maantieyhteyksiä johtaa esimerkiksi satamiin ja teollisuuden toimintoihin ja nämä maantiet ovat usein merkittävässä roolissa osana seutujen liikennejärjestelmää. Näillä osuuksilla liikennemäärät voivat olla suuria, minkä vuoksi turvallisuuden hallinnan menettelyitä vilkkaimmilla ja merkittävimmillä osuuksilla voitaisiin toteuttaa hyvinä käytänteinä, mikäli tällaiset yhteysvälit jäisivät muutoin tarkoituksenmukaisen lakisääteisen soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi Väyläviraston tienpidon turvallisuusjohtamisjärjestelmällä (LjMTL 100 a §) varmistetaan nykytilanteessa ja jatkossakin kaikkien valta- ja kantateiden sekä vilkasliikenteisten seututeiden tienpitoon kuuluvien riskien hallintaa.

ELY- keskusten liikenne -vastualueet ovat ilmoittaneet yhtyvän Väyläviraston lausuntoon.

Lausunnon liitteenä toimitetaan verkkovaihtoehtojen sekä muuttuvien menettelyiden tarkastelu vaikutusarviointeinen. Lausuntopyyntöä esitettyihin yksityiskohtaisiin kysymyksiin on vastattu liitteenä toimitettavassa taustamuistiossa.

Liitteet:

Liite 1) verkkovaihtoehdot, pp-esitys

Liite 2) muutokset menettelyissä ja vaikutusarviointi, pp-esitys

Liite 3) karttaliite, jossa esitetty eri verkkovaihtoehdot

Liite 4) verkkovaihtoehdot excel- taulukko

Liite 5) taustamuistio

Kuistio Laura

Knuutila Jaakko
Väylävirasto